

Šírenie reformácie v Uhorsku

- ešte pred bitkou pri Moháči sa reformácia šírila prostredníctvom **kňazov a učiteľov**
- poddaní museli prijímať vieru svojho zemepána, len slobodné obyvateľstvo sa mohlo rozhodnúť
- medzi Slovákami a Nemcami sa šírila **Lutherova cirkev**
- medzi Maďarmi **Kalvínova cirkev**
- hlavné strediská reformácie – **Bardejov, Košice, Levoča, Prešov, Žilina**
- ako samostatná kresťanská cirkev sa **evanjelická cirkev** definitívne utvorila na začiatku 17. storočia (**1610**) – patrón evanjelickej cirkvi – **uhorský gróf Juraj Turzo**
- nové sídlo Ostrihomskeho arcibiskupa v Trnave
- v 17. storočí sa šírila rekatolizácia
- ostrihomský arcibiskup **Mikuláš Oláh** pozval jezuitov, ktorí zakladali katolícke gymnáziá
- arcibiskup **Peter Pázmán** – **1635 založil Trnavskú univerzitu**, ktorú spravovali jezuiti
- protestanti nemohli zakladať univerzity, vzdelávali sa na kolégiu v Prešove, až po šopronskom sneme si mohli postaviť **artikulárne kostoly (drevené)**

Humanizmus a renesancia

Renesancia – prejavila sa najmä v stavitelstve

- stavali sa meštianske domy, radnice (v Levoči), verejné budovy
- kaštiele na vidieku mali obrannú funkciu (v Bytči, Fričovciach, Strážkach)